

WIZYTA DELEGACJI ARCHIWÓW UKRAIŃSKICH W WARSZAWIE

W dniach 22–23 marca 2018 r. przebywała w Warszawie delegacja archiwów ukraińskich w składzie: Tetiana Baranowa, Przewodnicząca Państwowej Służby Archiwalnej Ukrainy, Olga Bażan, dyrektor Centralnego Państwowego Archiwum Organizacji Społecznych Ukrainy w Kijowie, Diana Pelc, dyrektor Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie. Okazją do wizyty była uroczystość zorganizowana z okazji wpisania aktu unii lubelskiej z 1569 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Programu UNESCO „Pamięć Świata”. Wniosek strony polskiej zyskał wsparcie zarządu archiwów ukraińskich oraz litewskich, łotewskich i białoruskich.



Rozmowy dwustronne w siedzibie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, z udziałem Przewodniczącej Państwowej Służby Archiwalnej Ukrainy i Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, marzec 2018

Rozmowy dwustronne przeprowadzone w siedzibie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (NDAP) dotyczyły m.in. aktualnego stanu współpracy polsko-ukraińskiej, w tym realizowanych wieloletnich programów mikrofilmowania i digitalizacji poloników w zasobach archiwów ukraińskich, jak też realizacji nowych inicjatyw dwustronnych w najbliższych latach.



Delegacja ukraińska na uroczystej promocji aktu unii lubelskiej, od lewej: Diana Pelc, Olga Bażan, Tetiana Baranowa, Wojciech Woźniak, Archiwum Główne Akt Dawnych, marzec 2018

Podstawą współpracy bilateralnej między archiwami obu państw jest porozumienie podpisane przez zarządy archiwalne w 2008 r. Strony zgodziły się, że realizowane dotychczas między archiwami Polski i Ukrainy projekty mikrofilmowania i digitalizacji poloników, mające ogromne znaczenie dla badaczy w Polsce, winny być kontynuowane. Ze strony polskiej projekty te są prowadzone przez Archiwum Główne Akt Dawnych oraz Archiwum Państwowe w Przemyślu. Ich partnerami są: Centralne Państwowe Archiwum Historyczne Ukrainy we Lwowie, Archiwum Państwowe Obwodu Lwowskiego we Lwowie, Archiwum Państwowe Obwodu Tarnopolskiego w Tarnopolu oraz Archiwum Państwowe Obwodu Iwanofrankowskiego w Iwanofrankowsku (dawny Stanisławów).

Znaczną część spotkania poświęcono wymianie informacji na temat bieżących problemów archiwalnych oraz priorytetowych obszarów działalności. Przewodnicząca Baranowa poinformowała o realizacji dużego programu rządowego, mającego na celu digitalizację archiwaliów dotyczących wydarzeń 1918 r. na Ukrainie i zaproponowała zacieśnienie współpracy w ramach wymiany informacji o materiałach archiwalnych interesujących obie strony. Przedstawiła też założenia projektu pilotażowego dotyczącego e-społeczeństwa i dokumentacji

elektronicznej, wdrażanego przez rząd ukraiński. Podkreśliła, że archiwa ukraińskie, które zostały do tego programu włączone, chętnie skorzystałyby z polskich doświadczeń w tej dziedzinie.

Strona polska wyraziła gotowość przyjęcia w Polsce pracowników archiwów ukraińskich w celu wymiany wiedzy i doświadczeń. W nawiązaniu do ustaleń przyjętych podczas spotkania w Kijowie w grudniu 2017 r. przekazano delegacji ukraińskiej ramowe programy stażów z zakresu konserwacji archiwaliów oraz digitalizacji zasobów archiwalnych. Pierwszy z nich byłby zorganizowany przez Centralne Laboratorium Konserwacji Archiwaliów przy Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, drugi zaś przez Narodowe Archiwum Cyfrowe. Potwierdzono też gotowość podzielenia się wiedzą na temat dokumentu elektronicznego i budowy systemu do przejmowania, przechowywania i zarządzania tego typu dokumentacją (projekt ADE).



Uroczysta promocja aktu unii lubelskiej z udziałem delegacji ukraińskiej, Sala Balowa w Archiwum Głównym Akt Dawnych, marzec 2018

Nawiązując do zagadnienia roli archiwów państwowych we współczesnym społeczeństwie, przewodnicząca delegacji ukraińskiej zaproponowała zorganizowanie wspólnej międzynarodowej konferencji archiwalnej poświęconej aktualnym zagadnieniom i wyzwaniom, jakie stoją przed siecią archiwów państwowych w obu krajach. Zwróciła uwagę, że obecnie dokonujący się postęp w dziedzinie technologii i informatyzacji przynosi nowe problemy, z którymi po-

winy też zmierzyć się archiwa. Strony wstępnie uzgodniły, że konferencja odbyłaby się w pierwszym półroczu 2019 r. w Warszawie. Przedstawiciele NDAP zobowiązali się do opracowania koncepcji i programu takiego wydarzenia.

W końcowej części spotkania poruszono kwestie związane z organizacją wspólnych przedsięwzięć mających na celu popularyzację wiedzy o archiwach i ich zasobach. Strona polska poinformowała o propozycjach polskich archiwów państwowych, które chciałyby realizować wspólne konferencje naukowe, inicjatywy wystawiennicze i wydawnicze, m.in. projekt opracowania pomocy archiwalnych (przewodników tematycznych) do zasobów interesujących stronę polską w archiwach obwodowych we Lwowie, Tarnopolu i Iwanofrankowsku. Publikacje te obejmowałyby informacje o zespołach archiwalnych do 1945 r. i byłyby przygotowane w języku polskim z myślą o polskim środowisku naukowym. Propozycja ta zyskała akceptację strony ukraińskiej, która zadeklarowała gotowość współpracy przy ich realizacji.

Anna Krochmal

(Warszawa, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych)

WIZYTA DELEGACJI ARCHIWÓW LITEWSKICH W WARSZAWIE I PODPISANIE ANEKSU DO POROZUMIENIA O WSPÓLPRACY

W dniu 22 marca 2018 r. odbyło się w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych spotkanie z delegacją archiwów litewskich, na czele której stał Naczelny Archiwista Litwy dr Ramojus Kraujelis. Wizyta ta była jednym z punktów programu pobytu archiwistów litewskich w Polsce w związku z ich udziałem w uroczystościach poświęconych wpisaniu aktu unii lubelskiej na Listę Światowego Dziedzictwa Programu UNESCO „Pamięć Świata”.

Głównym punktem spotkania z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych dr. Wojciechem Woźniakiem było podpisanie aneksu do zawartego we wrześniu 2012 r. porozumienia o współpracy archiwalnej, które przewidywało m.in. możliwość wymiany lub zakupu mikrofilmów, lub kopii cyfrowych, interesujących obie strony z zasobów archiwów polskich i litewskich. Obecnie w treści podpisanego aneksu doprecyzowano warunki udostępniania pozyskiwanych kopii mikrofilmowych lub cyfrowych archiwaliów.

Partnerzy uzgodnili, że wszelkie otrzymane kopie mogą być udostępniane w pracowniach naukowych archiwów państwowych obu krajów lub publikowane w Internecie. Każda ze stron może też wykorzystywać kopie w publikacjach

drukowanych i udostępnianych *online* oraz w prezentacjach multimedialnych, jeśli działania te służą celom promowania archiwów państwowych i ich zasobów. Zgody właściciela materiałów wymaga jednak nadal wykorzystanie kopii archiwaliów w innym celu niż wymienione, np. w ramach organizacji wystaw. Ustalono też zasady opisu kopii zamieszczanych w Internecie. W odniesieniu do kopii materiałów pozyskanych przed wejściem w życie aneksu ustalono, że mogą one być publikowane w Internecie po uzyskaniu pisemnej zgody drugiej strony.



Naczelný Archiwista Litwy dr Ramojus Kraujelis i Naczelný Dyrektor Archiwów Państwowych dr Wojciech Woźniak

W trakcie spotkania uzgodniono też, że strona polska wesprze litewskich partnerów w organizacji wystawy archiwalnej, która ma być przygotowana w listopadzie 2018 r. na temat: „The End of the World War I: Decisive Turn Towards Modern Europe”. Archiwa polskie zostały poproszone o przygotowanie kopii cyfrowych do prezentacji na wystawie w gronie takich krajów, jak: Białoruś, Estonia, Finlandia, Gruzja, Łotwa, Ukraina. Otwarcie ekspozycji planowane jest w Archiwum Państwowym w Kownie.

Strony zobowiązały się też do kontynuowania wymiany mikrofilmów oraz skanów z materiałów archiwalnych. Centralne Archiwum Państwowe w Wilnie pracuje obecnie nad przygotowaniem kolejnej partii kopii mikrofilmowych z zespołu Urząd Komisarza miasta Wilna, które zostaną przekazane do Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Anna Krochmal
(Warszawa, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych)